

Missatge del papa Francesc per a la XLVII Jornada Mundial de la Pau 2014

El Sant Pare parla de la família com “la font de tota fraternitat, i per això és també el fonament i el camí primordial per a la pau, doncs, per vocació, hauria contagiar al món amb el seu amor”, en el seu primer missatge per la Jornada Mundial de la Pau.

02/01/2014

LA FRATERNITAT, FONAMENT I CAMÍ PER A LA PAU

1. En aquest meu primer missatge per a la Jornada Mundial de la Pau, voldria desitjar a tothom, a les persones i als pobles, una vida plena d'alegria i d'esperança. El cor de tot home i de tota dona alberga a l'interior el desig d'una vida plena, de la qual en forma part un anhel indeleble de fraternitat, que ens convida a la comunió amb els altres, en els qui trobem, no enemics o contrincants, sinó germans a qui acollir i estimar.

De fet, la fraternitat és una dimensió essencial de l'home, que és un ésser relacional. La consciència viva d'aquest caràcter relacional ens porta a veure i tractar cada persona

com una veritable germana i un veritable germà; sense ella, és impossible la construcció d'una societat justa, d'una pau estable i duradora. I cal recordar que normalment la fraternitat es comença a aprendre en el si de la família, sobretot gràcies a les responsabilitats complementàries de cadascun dels membres, en particular del pare i de la mare. La família és la font de tota fraternitat, i per això és també el fonament i el camí primordial per a la pau, doncs, per vocació, contagia el seu amor al món.

El nombre creixent d'interdependències i de comunicacions que s'entrecreuen al nostre planeta fa més palpable la consciència que totes les nacions de la terra formen una unitat i comparteixen un destí comú. En els dinamismes de la història, tot i la diversitat d'ètnies, societats i

cultures, veiem sembrada la vocació de formar una comunitat composta de germans que s'acullen recíprocament i miren els uns pels altres. No obstant això, en un món caracteritzat per la "globalització de la indiferència" que a poc a poc ens avesa al sofriment de l'altre tancant-nos en nosaltres mateixos, sovint els fets contradiuen i desmenteixen aquesta vocació.

En moltes parts del món, contínuament es lesionen greument els drets humans fonamentals, sobretot el dret a la vida i a la llibertat religiosa. El tràgic fenomen del tràfic d'éssers humans, amb la vida i desesperació dels quals persones sense escrúpols especulen, n'és un exemple inquietant. A les guerres fetes d'enfrontaments armats se sumen altres guerres menys visibles, però no menys cruels, que es combaten en el camp econòmic i financer amb mitjans

igualment destructius de vides, de famílies, d'empreses.

La globalització, com ha afirmat Benet XVI, ens apropa als altres, però no ens fa germans [1]. A més, les nombroses situacions de desigualtat, de pobresa i d'injustícia palesen no només una manca profunda de fraternitat, sinó també l'absència d'una cultura de la solidaritat. Les noves ideologies, caracteritzades per un difús individualisme, egocentrisme i consumisme materialista, debiliten els llaços socials, fomentant aquesta mentalitat del "rebuig", que porta al menyspreu i a l'abandonament dels més febles, dels qui són considerats "inútils". Així que la societat humana es fa cada vegada més com un mer *do ut des* pragmàtic i egoista.

Alhora, és clar que tampoc les ètiques contemporànies són capaçes de generar vincles autèntics de

fraternitat, ja que una fraternitat privada de la referència a un Pare comú, com a fonament últim, no assoleix subsistir[2]. Una fraternitat veritable entre els homes suposa i requereix una paternitat transcendent. Des del reconeixement d'aquesta paternitat, es consolida la fraternitat entre els homes, és a dir, aquest fer-se «proïsme» que mira per l'altre.

«On és el teu germà?» (Gn 4, 9)

2 . Per comprendre millor aquesta vocació de l'home a la fraternitat, per conèixer més adequadament els obstacles que s'interposen en la seva realització i descobrir els camins per superar-los, és fonamental deixar-se guiar pel coneixement del disseny de Déu, el qual ens presenta lluminosament la Sagrada Escriptura.

Segons el relat dels orígens, tots els homes procedeixen d'uns pares

comuns, d'Adam i Eva, parella creada per Déu a imatge i semblança (cf. Gn 1,26), dels quals neixen Caín i Abel. En la història de la primera família llegim la gènesi de la societat, l'evolució de les relacions entre les persones i els pobles.

Abel és pastor, Caín és pagès. La identitat profunda i, alhora, la vocació, és ésser germans, en la diversitat de l'activitat i la cultura, de la manera de relacionar-se amb Déu i amb la creació. Però l'assassinat d'Abel per Caín deixa constància tràgicament del rebuig radical de la vocació a ésser germans. La història (cf. Gn 4,1-16) palesa la dificultat de la tasca a la qual són cridats tots els homes: viure units, mirant els uns pels altres. Caín, en no acceptar la predilecció de Déu per Abel, que li oferia el millor del seu ramat -« *El Senyor va acollir favorablement Abel i la seva ofrena, però no acollí Caín i la seva* » (Gn 4,4 - 5)-, mata Abel per

enveja. D'aquesta manera, es nega a reconèixer-lo com a germà, a relacionar-se positivament amb ell, a viure davant Déu assumint les responsabilitats de tenir cura i protegir l'altre. A la pregunta «On és el teu germà?», amb què Déu interpel·la Caín demanant-li comptes pel que ha fet, ell respon: « *No ho sé. Que potser sóc el guardià del meu germà?* » (Gn 4, 9). Després -ens diu el Gènesi- « *Caín es retirà de la presència del Senyor* » (4,16).

Hem de preguntar-nos pels motius profunds que han portat Caín a deixar de banda el vincle de fraternitat i, juntament amb ell, el vincle de reciprocitat i de comunió que l'unia al seu germà Abel. Déu mateix denuncia i recrimina a Caín la seva connivència amb el mal: « *el pecat aguaita a la porta* » (Gn 4,7). Tanmateix, Caín no lluita contra el mal i decideix igualment alçar la mà « *sobre el seu germà Abel* » (Gn 4,8),

rebutjant el projecte de Déu. Frustra així la vocació originària d'ésser fill de Déu i a viure la fraternitat.

El relat de Caín i Abel ens ensenya que la humanitat porta inscrita en si una vocació a la fraternitat, però també la dramàtica possibilitat de la seva traïció. En dóna testimoniatge l'egoisme quotidià, que és en el fons de tantes guerres i injustícies: molts homes i dones moren a mans de germans i germanes que no saben reconèixer-se com a tals, és a dir, com a éssers fets per a la reciprocitat, per a la comunió i per al do.

« *I tots vosaltres sou germans*» (Mt 23,8)

3. Sorgeix la pregunta espontània: els homes i les dones d'aquest món, podran correspondre alguna vegada plenament l'anhel de fraternitat, que Déu Pare va imprimir en ells? Assoliran, amb les seves forces, vèncer la indiferència, l'egoisme i

l'odi, i acceptar les diferències legítimes que caracteritzen els germans i germanes?

Parafrasejant les seves paraules, podríem sintetitzar així la resposta que ens dóna Jesús: Ja que hi ha un sol Pare, que és Déu, tots vosaltres sou germans (cf. Mt 23,8-9). La fraternitat està arrelada en la paternitat de Déu. No es tracta d'una paternitat genèrica, indiferenciada i històricament ineficaç, sinó d'un amor personal, puntual i extraordinàriament concret de Déu per cada ésser humà (cf. Mt 6,25-30). Una paternitat, per tant, que genera eficaçment fraternitat, perquè l'amor de Déu, quan és acollit, esdevé l'agent més sorprenent de transformació de l'existència i de les relacions amb els altres, obrint els homes a la solidaritat i a la reciprocitat.

Sobretot, la fraternitat humana ha estat regenerada en i per Jesucrist amb la seva mort i resurrecció. La creu és el " lloc" definitiu on es funda la fraternitat, que els homes no són capaços de generar per ells mateixos. Jesucrist, que ha assumit la naturalesa humana per redimir-la, estimant el Pare fins a la mort, i una mort de creu (cf. Fl 2,8), mitjançant la resurrecció ens converteix en humanitat nova, en total comunió amb la voluntat de Déu, amb el seu projecte, el qual inclou la plena realització de la vocació a la fraternitat.

Jesús assumeix des del principi el projecte de Déu, concedint-li primacia sobre totes les coses. Però el Crist, amb el seu lliurament a la mort per amor al Pare, esdevé principi nou i definitiu per a tots nosaltres, cridats a reconèixer-nos germans en Ell, fills del mateix Pare. Ell és la mateixa Aliança, el lloc personal de

la reconciliació de l'home amb Déu i dels germans entre ells. En la mort en creu de Jesús, també és superada la separació entre pobles, entre el poble de l'Aliança i el poble dels gentils, privat d'esperança perquè fins aquell moment era aliè als pactes de la promesa. Com llegim a la Carta als Efesis, Jesucrist reconcilia en si tots els homes. Ell és la pau, perquè dels dos pobles n'ha fet un de sol, destruint el mur de separació que els dividia, l'enemistat. Ell ha creat en si mateix un sol poble, un sol home nou, una sola humanitat (cf. 2,14-16).

Qui accepta la vida de Crist i viu en ell reconeix Déu com a Pare i s'hi lliura totalment, estimant-lo sobre totes les coses. L'home reconciliat veu en Déu el Pare de tots i, en conseqüència, sent la crida a viure una fraternitat oberta a tothom. En Crist, l'altre és acceptat i estimat com a fill o filla de Déu, com a germà o

germana, no com un estrany, i menys encara com un contrincant o un enemic. En la família de Déu, on tots són fills d'un mateix Pare, i tots són empeltats en el Crist, fills en el Fill, no hi ha "vides a descartar". Tots gaudeixen d'igual i intangible dignitat. Tots són estimats per Déu, tots han estat rescatats per la sang de Crist, mort en creu i ressuscitat per cada un. Aquesta és la raó per la qual no podem restar indiferents davant la sort dels germans.

La fraternitat , fonament i camí per a la pau 4. Comptant això, és fàcil comprendre que la fraternitat és fonament i camí per a la pau. Les encícliques socials dels meus predecessors aporten una ajuda valuosa en aquest sentit. N'hi hauria prou en recuperar les definicions de pau de la *Populorum Progressio* de Pau VI o de la *Sollicitudo Rei Socialis* de Joan Pau II. A la primera, trobem que el desenvolupament integral dels

pobles és el nou nom de la pau [3]. A la segona, que la pau és *opus solidaritatis* [4].

Pau VI afirma que no només entre les persones, sinó també entre les nacions, ha de regnar un esperit de fraternitat. I explica: «En aquesta comprensió i amistat recíproques, en comunió sagrada, hem [...] de treballar junts per edificar el futur comú de la humanitat» [5]. Aquest deure concerneix en primer lloc als més afavorits. Les obligacions enfonsen les arrels en la fraternitat humana i sobrenatural i es presenten sota un triple aspecte: el deure de solidaritat, que exigeix que les nacions riques ajudin els països menys desenvolupats; el deure de justícia social, que requereix el compliment en termes més correctes de les relacions defectuoses entre pobles forts i pobles febles; el deure de caritat universal, que implica la promoció d'un món més humà per a

tothom, on tots tinguin quelcom de donar i rebre, sense que el progrés d'uns sigui un obstacle per al desenvolupament dels altres [6].

Així mateix, si hom considera la pau com *opus solidaritatis*, hom no pot defugir que la fraternitat n'és el fonament principal. La pau -afirma Joan Pau II - és un bé indivisible. O és de tots o no és de ningú. Només és possible aconseguir-la i gaudir-ne realment, com a millor qualitat de vida i com a desenvolupament més humà i sostenible, si s'assumeix en la pràctica, per part de tots, una «determinació ferma i perseverant d'esmerçar-se pel bé comú»[7]. La qual cosa implica no deixar-se portar per «l'afany de guany» o per la «set de poder». Cal estar disposats a «perdre per l'altre en lloc d'explotar, a 'servir-lo en lloc d'oprimir-lo per al propi profit. [...] L'altre' - persona, poble o nació- no [pot ser considerat] com un instrument qualsevol per

explotar a baix cost la seva capacitat de treball i resistència física, abandonant-lo quan ja no serveix, sinó com un 'semblant' nostre , una 'ajuda'» [8].

La solidaritat cristiana comporta que el proïsme sigui estimat no només com «un ésser humà amb els seus drets i la seva igualtat fonamental amb tots», sinó com «la imatge viva de Déu Pare, rescatada per la sang de Jesucrist i posada sota l'acció permanent de l'Esperit Sant» [9], com un germà. «Llavors la consciència de la paternitat comuna de Déu, de la germanor de tots els homes en Crist, 'fills en el Fill', de la presència i acció vivificadora de l'Esperit Sant, conferirà - recorda Joan Pau II - a la nostra mirada envers el món un nou criteri per interpretar-lo» [10], per transformar-lo.

**La fraternitat , premissa per
vèncer la pobresa 5 . A Caritas in**

veritate , el meu predecessor recorda al món sencer que la manca de fraternitat entre els pobles i entre els homes és una causa important de la pobresa [11]. En moltes societats experimentem una pobresa relacional profunda deguda a la manca de relacions familiars i comunitàries sòlides. Assistim amb preocupació al creixement de diferents tipus de descontentament, de marginació, de solitud i formes variades de dependència patològica. Una pobresa com aquesta només pot ser superada redescobrint i valorant les relacions fraterne en el si de les famílies i de les comunitats, compartint les alegries i els patiments, les dificultats i els èxits que formen part de la vida de les persones.

A més, si d'una banda es dóna una reducció de la pobresa absoluta, d'altra banda no podem deixar de reconèixer un augment greu de la

pobresa relativa, és a dir, de les desigualtats entre persones i grups que conviuen en una determinada regió o en un determinat context historicocultural. En aquest sentit, calen també polítiques eficaces que promoguin el principi de la fraternitat, assegurant a les persones -iguals en la dignitat i en els drets fonamentals- l'accés als «capitals», als serveis, als recursos educatius, sanitaris, tecnològics, de manera que tots tinguin l'oportunitat d'expressar i realitzar el projecte de vida, i puguin desenvolupar-se plenament com a persones.

També calen polítiques adreçades a atenuar una desigualtat excessiva de les rendes. No podem oblidar l'ensenyament de l'Església sobre l'anomenada hipoteca social, segons la qual, tot i que és lícit, com diu sant Tomàs d'Aquino, i fins i tot necessari, «que l'home tingui coses pròpies» [12], quant a l'ús, no les té

«com exclusivament seves, sinó també com a comunes, en el sentit que no li aprofitin a ell solament, sinó també als altres» [13].

Finalment , hi ha una forma més de promoure la fraternitat -i així vèncer la pobresa - que cal que sigui al fons de totes les altres. És el despreniment de qui tria viure estils de vida sobris i essencials, de qui, compartint les mateixes riqueses, aconsegueix així experimentar la comunió fraterna amb els altres. Això és fonamental per seguir Jesucrist i ser autènticament cristians. No es tracta només de persones consagrades que fan professió del vot de pobresa, sinó també de moltes famílies i ciutadans responsables, que creuen fermament que la relació fraterna amb el proïsme constitueix el bé més preuat.

El redescobriment de la fraternitat en l'economia 6. Les greus crisis financeres i econòmiques -que tenen

l'origen en l'allunyament progressiu de l'home de Déu i del proïsme, en la cerca insaciable de béns materials, d'una banda, i en l'empobriment de les relacions interpersonals i comunitàries, de l'altra- han conduït molts a cercar el benestar, la felicitat i la seguretat en el consum i el guany més enllà de la lògica d'una economia sana. Ja en el 1979, Joan Pau II advertia del «risc real i perceptible que, mentre avança enormement el domini per part de l'home sobre el món de les coses, perdi fils essencials d'aquest domini seu, i la seva humanitat quedi sotmesa a aquest món de diverses maneres, i ell mateix es faci objecte de múltiple manipulació, encara que de vegades no directament perceptible, mitjançant tota l'organització de la vida comunitària, a través del sistema de producció, a través de la pressió dels mitjans de comunicació social» [14].

El fet que les crisis econòmiques se succeeixin una darrere l'altra hauria de portar a les revisions oportunes dels models de desenvolupament econòmic i a un canvi en els estils de vida. La crisi actual, amb conseqüències greus per a la vida de les persones, pot ser, però, una ocasió propícia per recuperar les virtuts de la prudència, de la templança, de la justícia i de la fortalesa. Aquestes virtuts ens poden ajudar a superar els moments difícils i redescobrir els vincles fraterns que ens uneixen els uns als altres, amb la confiança profunda que l'home té necessitat i és capaç d'alguna cosa més que desenvolupar al màxim el seu interès individual. Sobretot, aquestes virtuts són necessàries per construir i mantenir una societat a mida de la dignitat humana.

La fraternitat extingeix la guerra

7. Durant aquest darrer any, molts dels nostres germans i germanes han

patit l'experiència denigrant de la guerra, que constitueix una ferida greu i profunda infligida a la fraternitat.

Els conflictes armats que es produeixen enmig de la indiferència general són molts. A tots els que viuen en terres on les armes imposen terror i destrucció, els asseguro la meua proximitat personal i la de tota l'Església. Aquesta té la missió de portar la caritat de Crist també a les víctimes inermes de les guerres oblidades, mitjançant la pregària per la pau, el servei als ferits, als qui passen fam, als desplaçats, als refugiats i a quants viuen amb por. A més, l'Església alça la veu per fer arribar als responsables el crit de dolor d'aquesta humanitat sofrent i per fer cessar, al costat de les hostilitats, qualsevol atropellament o violació dels drets fonamentals de l'home [15].

Per aquest motiu, desitjo adreçar una exhortació encarida a quants sembren violència i mort amb les armes: que redescobreixin, en qui avui consideren només un enemic a qui exterminar, el seu germà i no alcin la mà contra ell. Que renunciïn a la via de les armes i vagin a la trobada de l'altre amb el diàleg, el perdó i la reconciliació per reconstruir al voltant la justícia, la confiança i l'esperança. «En aquesta perspectiva, sembla clar que en la vida dels pobles els conflictes armats constitueixen sempre la deliberada negació de tota possible concòrdia internacional, creant divisions profundes i ferides punyents que requereixen molts anys per cicatritzar. Les guerres constitueixen el rebuig pràctic al compromís per aconseguir aquestes grans fites econòmiques i socials que la comunitat internacional s'ha fixat» [16].

No obstant això, mentre hi hagi una quantitat tan gran d'armaments en circulació com avui en dia, sempre es podran trobar nous pretextos per iniciar les hostilitats. Per això, faig meva la crida dels meus predecessors a la no proliferació de les armes i al desarmament de part de tots, començant pel desarmament nuclear i químic.

No podem deixar de constatar que els acords internacionals i les lleis nacionals, encara que són necessàries i altament desitjables, no són suficients per si soles per protegir la humanitat del risc dels conflictes armats. Cal una conversió dels cors que permeti a cadascú reconèixer en l'altre un germà del qui preocupar-se, amb el qual col·laborar per construir una vida plena per a tots. Aquest és l'esperit que anima moltes iniciatives de la societat civil a favor de la pau, entre les quals es troben les de les

organitzacions religioses. Espero que la tenacitat quotidiana de tots segueixi donant fruit i que es pugui aconseguir també l'efectiva aplicació en el dret internacional del dret a la pau, com un dret humà fonamental, pre-condició necessària per a l'exercici de tots els altres drets.

La corrupció i el crim organitzat s'oposen a la fraternitat 8. L'horitzó de la fraternitat preveu el desenvolupament integral de tot home i dona. Les justes ambicions d'una persona, sobretot si és jove, no es poden frustrar i ultratjar; no es pot defraudar l'esperança de poder realitzar-les. Tanmateix, no podem confondre l'ambició amb la prevaricació. Al contrari, hem de competir en l'estima mútua (cf. Rm 12,10). També en les disputes, que constitueixen un aspecte ineludible de la vida, cal recordar que som germans i, per això mateix, educar i educar-se en no considerar el

proïsme un enemic o un adversari al qual eliminar.

La fraternitat genera pau social, perquè crea un equilibri entre llibertat i justícia, entre responsabilitat personal i solidaritat, entre el bé dels individus i el bé comú. I una comunitat política ha d'afavorir tot això amb transparència i responsabilitat. Els ciutadans han de sentir-se representats pels poders públics sense detriment de la llibertat. En canvi, sovint, entre ciutadà i institucions, s'infilten interessos de part que en deformen la relació, propiciant la creació d'un clima perenne de conflicte.

Un esperit autèntic de fraternitat venç l'egoisme individual que impedeix que les persones puguin viure en llibertat i harmonia entre si. Aquest egoisme es desenvolupa socialment tant en les múltiples formes de corrupció, avui tan

capil·larment difoses, com en la formació de les organitzacions criminals, des dels grups petits a aquells que operen a escala global, els quals, minant profundament la legalitat i la justícia, fereixen el cor de la dignitat de la persona. Aquestes organitzacions ofenen greument Déu, perjudiquen els germans i fereixen la creació, més encara quan tenen connotacions religioses.

Penso en el drama punyent de la droga, amb la qual alguns es lucren menyspreant les lleis morals i civils, en la devastació dels recursos naturals i en la contaminació, en la tragèdia de l'explotació laboral; penso en el blanqueig il·lícit de diners així com en l'especulació financera, que sovint assumeix trets perjudicials i demolidors per a sistemes econòmics sencers i socials, exposant a la pobresa milions d'homes i dones; penso en la prostitució que cada dia recull

víctimes innocents, sobretot entre els més joves, robant-los el futur; penso en l'abominable tràfic d'éssers humans, en els delictes i abusos contra els menors, en l'esclavitud que encara difon l'horror en moltes parts del món, en la tragèdia freqüentment desatesa dels emigrants amb què s'especula indignament en la il·legalitat. Joan XXIII va escriure sobre aquest tema: «Una societat que es recolzi només en la raó de la força ha de qualificar-se d'inhumana. En ella, efectivament, els homes es veuen privats de la llibertat, en comptes de sentir-se estimulats, per contra, al progrés de la vida i al propi perfeccionament» [17]. Tanmateix, l'home es pot convertir i mai no es pot excloure la possibilitat que canviï de vida. M'agradaria que això fos un missatge de confiança per a tots, també per a aquells que han comès crims atroços, perquè Déu no vol la mort del pecador, sinó que es converteixi i visqui (cf. Ez 18,23) .

En el context ampli del caràcter social de l'home, pel que fa al delictes i a la pena, també hem de pensar en les condicions inhumanes de moltes presons, on el reclus sovint queda reduït a un estat infrahumà i humiliat en la dignitat humana, impedit també de qualsevol voluntat i expressió de redempció. L'Església fa molt en tots aquests àmbits, la major part de les vegades en silenci. Exhorto i animo a fer cada vegada més, amb l'esperança que aquestes iniciatives, dutes a terme per molts homes i dones audaços, siguin cada vegada més recolzades lleial i honestament també pels poders civils.

La fraternitat ajuda a protegir i a conrear la natura 9. La família humana ha rebut del Creador un do en comú: la natura. La visió cristiana de la creació comporta un judici positiu sobre la licitud de les intervencions a la natura per

treure'n profit, a condició d'obrar responsablement, és a dir, acatant aquella "gramàtica" inscrita en ella i usant sàviament els recursos en benefici de tots, respectant la bellesa, la finalitat i la utilitat de tots els éssers vius i la seva funció dins l'ecosistema. En definitiva, la natura és a la nostra disposició, i nosaltres som cridats a administrar-la responsablement. En canvi, sovint ens deixem portar per la cobdícia, per la supèrbia del dominar, del tenir, del manipular, de l'explotar; no custodiem la natura, no la respectem, no la considerem un do gratuït del qual hem de tenir cura i posar-lo al servei dels germans, també de les generacions futures.

En particular, el sector agrícola és el sector primari de producció amb la vocació vital de conrear i protegir els recursos naturals per alimentar la humanitat. Referent a això, la persistent vergonya de la fam al món

em porta a compartir amb vosaltres la pregunta: com fem servir els recursos de la terra? Les societats actuals haurien de reflexionar sobre la jerarquia en les prioritats a què es destina la producció. De fet, és un deure d'obligat compliment que s'utilitzin els recursos de la terra de manera que ningú passi gana. Les iniciatives i les solucions possibles són moltes i no es limiten a l'augment de la producció. És de sobres sabut que la producció actual és suficient i, no obstant això, milions de persones pateixen i moren de fam. Això constitueix un veritable escàndol. Cal trobar les maneres perquè tots es puguin beneficiar dels fruits de la terra, no només per evitar que s'ampliï la bretxa entre qui més té i qui s'ha de conformar amb les engrunes, sinó també, i sobretot, per una exigència de justícia, d'equitat i de respecte cap a l'ésser humà. En aquest sentit, voldria recordar a tots el necessari destí universal dels béns,

que és un dels principis clau de la doctrina social de l'Església.

Respectar aquest principi és la condició essencial per a possibilitar un accés efectiu i just als béns bàsics i primaris que tot home necessita i als quals té dret.

Conclusió 10. La fraternitat té necessitat d'ésser descoberta, estimada, experimentada, anunciada i testimoniada. Només l'amor donat per Déu, però, ens permet acollir i viure plenament la fraternitat.

El realisme necessari de la política i de l'economia no pot reduir-se a un tecnicisme privat d'ideals, ignorant la dimensió transcendent de l'home. Quan manca aquesta obertura a Déu, tota activitat humana s'empobreix i les persones queden reduïdes a objectes d'explotació. Només si accepten moure's dins l'ampli espai assegurat per aquesta obertura a Aquell que estima cada home i cada

dona, la política i l'economia aconseguiran estructurar-se sobre la base d'un esperit autèntic de caritat fraterna i podran ser instruments eficaços de desenvolupament humà integral i de pau.

Els cristians creiem que a l'Església som membres els uns dels altres, que tots ens necessitem els uns als altres, perquè a cada un de nosaltres se'ns ha donat una gràcia segons la mesura del do de Crist, per a la utilitat comuna (cf. Ef 4,7.25 ; 1Co 12,7). Crist ha vingut al món per portar-nos la gràcia divina, és a dir, la possibilitat de participar en la seva vida. Això comporta teixir un entramat de relacions fraterne, basades en la reciprocitat, en el perdó, en el do total de si, segons l'amplitud i la profunditat de l'amor de Déu, ofert a la humanitat per aquell que, crucificat i ressuscitat, atreu tots a si: « *Us dono un manament nou: que us estimeu els uns*

als altres tal com jo us he estimat. Així, doncs, estimeu-vos els uns als altres. Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres .» (Jn 13,34-35). Aquesta és la bona notícia que reclama de cada un de nosaltres un pas endavant, un exercici perenne d'empatia, d'escolta del sofriment i de l'esperança de l'altre, també del més allunyat de mi, posant-nos en marxa pel camí exigent d'un amor que es lliura i s'esmerça gratuïtament pel bé de cada germà i germana.

Crist es dirigeix a l' home en la seva integritat i no desitja que ningú es perdi. « *Déu no ha enviat el seu Fill al món perquè el món fos condemnat, sinó per salvar-lo per mitjà d'ell .»* (Jn 3,17) . Ho fa sense forçar, sense obligar ningú a obrir-li les portes del seu cor i de la seva ment. « *El més important entre vosaltres ha d'ocupar el lloc del més jove, i el qui mana, el*

lloc del qui serveix, -diu Jesucrist-; doncs jo, enmig de vosaltres, sóc com el qui serveix. » (Lc 22,26-27). Així doncs, tota activitat ha de distingir-se per una actitud de servei a les persones, especialment a les més llunyanes i desconegudes. El servei és l'ànima d'aquesta fraternitat que edifica la pau.

Que Maria, la mare de Jesús, ens ajudi a comprendre i a viure cada dia la fraternitat que brolla del cor del seu fill, per portar pau a tots els homes en aquesta estimada terra nostra.

FRANCESC

Vaticà, 8 de desembre de 2013.

.....

[1] Cf. Carta enc . *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 19: AAS 101 (2009), 654-655.

[2] Cf. Francesc, Carta enc. *Lumen fidei* (29 juny 2013) , 54: AAS 105 (2013), 591-592 .

[3] Cf. Pau VI, Carta enc. *Populorum progressio* (26 març 1967), 87: AAS 59 (1967), 299.

[4] Cf. Joan Pau II, Carta enc. *Sollicitudo Rei Socialis* (30 desembre 1987), 39: AAS 80 (1988), 566-568.

[5] Carta enc. *Populorum progressio* (26 març 1967), 43: AAS 59 (1967), 278-279.

[6] Cf. *ibid.*, 44: AAS 59 (1967), 279.

[7] Carta enc. *Sollicitudo Rei Socialis* (30 desembre 1987), 38: AAS 80 (1988), 566.

[8] *Ibid.*, 38-39: AAS 80 (1988), 566-567.

[9] *Ibid.*, 40: AAS 80 (1988), 569.

[10] *ibid.*

[11] Cf. Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 19: AAS 101 (2009), 654-655.

[12] *Summa Theologiae* II - II , q.66 , art. 2.

[13] Conc Ecum Vat II, Const. past. *Gaudium et spes* , sobre l'Església al món actual, 69. Cf. Lleó XIII, Carta enc. *Rerum novarum* (15 maig 1891), 19: ASS 23 (1890-1891), 651; Joan Pau II, Carta enc. *Sollicitudo Rei Socialis* (30 desembre 1987), 42: AAS 80 (1988), 573-574; Pontifici Consell «Justícia i Pau», *Compendi de la Doctrina social de l'Església* , núm. 178.

[14] Carta enc. *Redemptor hominis* (4 març 1979), 16: AAS 61 (1979), 290.

[15] Cf. Pontifici Consell «Justícia i Pau», *Compendi de la Doctrina social de l'Església* , núm. 159.

[16] Francisco, *Carta al President de la Federació Russa*, Vladímir Putin (4 setembre 2013): *L'Osservatore Romano*, ed. setmanal en llengua espanyola (6 setembre 2013), 1.

[17] Carta enc. *Pacem in terris* (11 abril 1963), 34: AAS 55 (1963), 256.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/missatge-del-papa-francesc-per-a-la-xxvii-jornada-mundial-de-la-pau-2014/> (03/03/2026)